

วารสาร การพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา

Nursing Public Health and Education Journal

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2563 ISSN 2651-1908

การดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องภายใต้นโยบายล้างไตทางช่องท้องเป็นทางเลือกแรก: จากนโยบายสู่การปฏิบัติการพยาบาล

* อินทรา สุขรุ่งเรือง ดาราวรรณ รองเมือง กฤตพัทธ์ สิกฝน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในมารดาหลังผ่าคลอดทางหน้าท้อง

* ปริญญช ชัยกองเกียรติ ภาชีนา บุญลาก อาภาภรณ์ หาญณรงค์

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมการบริโภคเพื่อป้องกันภาวะขาดไอโอดีนในสตรีตั้งครรภ์

* พจนีย์ ขวัญเงิน เกสรา ศรีพิชญากุล อัญชลี เล้าวงศ์ จันทร์ฉาย สิงหนันท์

ประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่เสี่ยงต่อโรคไตเรื้อรัง

* กานต์ณิทธิชัย ปัญญาชนชัยกุล สุทธิพร มูลศาสตร์ วรารณ ชัยลิมปมนตรี

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

* อรนุช ประดับทอง สุขุมล แสนพวง อิดารัตน์ คณิงเพียร

ความเชื่อด้านสุขภาพของผู้ดูแลเด็กต่อพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อในศูนย์เด็กเล็ก: กรณีศึกษาศูนย์เด็กเล็กจังหวัดพะเยา

* พงศ์พัชรา พรหมเผ่า พินทอง ปิ่นใจ สุรางคนา ไชยรินคำ

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ตำบลโพธิ์แท่น อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

* อ้อมใจ แต่เจริญวิริยะกุล ชิตชนก จัยทรัพย์ ศิริพิชชา ทวีระศรีศรี อัญญา ไบสร์แก้ว ศิริกุล ธรรมจิตรสกุล

ปัจจัยทำนายความตั้งใจการใช้กัญชาในกระบวนการรักษาความเจ็บป่วยของนิสิต สาขาวิชานามัยชุมชน

* ณัฐธิดา ผิปากเพราะ กมลชนก คำยอดม่วง ขญานุช จันทรัตน์ ปวันรัตน์ สีขอสค์ ภควดี ชันทะกสิกรรม ศิริพร ต้นธรรม ศิริรัตน์ คงพล ประจวบ แผลมหลัก

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุการลื่นล้ม

* ไสภาพร พันตุลาวัฒน์ ธาณี กล่อมใจ

ปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้าของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

* สมิตรา สิทธิฤทธิ สิริกร สุวัชฌ์รัฐชา พิชราภรณ์ ไชยสังข์ ประทีป หมิทอง

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

* ธาณี กล่อมใจ นันทิกา อนันตชัยพัฒนา ทักษิภา ชัยวรรณี

การศึกษาทักษะชีวิตของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครเวียงจันทน์

* อารยา จิรมนัสวงศ์ จุฬารัตน์ หัวหวาญ พิชรินทร์ วรณทวี

การพัฒนาแบบการบริหารเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบสถานการณ์จำลอง

* ธาณี กล่อมใจ สมัยพร อาซาล สมศรี ทาทาน ทักษิภา ชัยวรรณี

Nursing
Public Health
Education

วารสารการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2563 ISSN 2651-1908

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบรายงานวิจัย (Research Article) และบทความปริทัศน์ (Review Article) สาขาการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา

กำหนดการออกวารสาร

ทุกๆ 4 เดือน (ปีละ 3 ฉบับ)

มกราคม – เมษายน

พฤษภาคม – สิงหาคม

กันยายน – ธันวาคม

เจ้าของ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

312 หมู่ 11 ต.บ้านต๋อม อ.เมือง จ.พะเยา 56000

โทรศัพท์ 0-5443-1779 โทรสาร 0-5443-1889

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.เวทิน นพนิตย์

ผู้อำนวยการ Professional Associates of Thailand

ดร.ธานี กล่อมใจ

ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

บรรณาธิการ

ดร.ทักษิภา ชัชรรัตน์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อาจารย์ฐิติพร เรือนกุล

เลขานุการ

อาจารย์จรรยา แก้วใจบุญ

อาจารย์สมศรี ทาทาน

อาจารย์อัมพร ยานะ

นางสาว ชนิดาภา อินต๊ะมุด

นายเอกชัย หมั่นขัติย์

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณพิไล ศรีอารรณ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล นธการกิจกุล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.เดชา ทำดี

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมยศ ชิดมมงคล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมานจิต ภิรมย์ริน

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

ดร.วิยะดา รัตนสุวรรณ

มหาวิทยาลัยพะเยา

ดร.ประจวบ แผลมหลัก

มหาวิทยาลัยพะเยา

ดร.สุภาภรณ์ อุดมลักษณ์

มหาวิทยาลัยเนชั่น

ดร.ฤทัยรัตน์ ชิดมมงคล

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

ดร.นุสรา ประเสริฐศรี

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

ดร. สุชาติ อินทรกำแหง ณ.ราชสีมา

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

ดร.จุไรรัตน์ หัวหาญ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

ดร. คาราวรรณ รองเมือง

วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

ดร. ธานี กล่อมใจ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

ดร.ดลนภา หงส์ทอง

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

ดร.กฤตพัทธ์ ฝักฝน

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

ดร.ปรัศนีย์ สมิทธิ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

สารบัญ

หน้า

- การดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องภายใต้นโยบายล้างไตทางช่องท้องเป็นทางเลือกแรก : จากนโยบายสู่การปฏิบัติการพยาบาล 3
- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในมารดาหลังผ่าคลอดทางหน้าท้อง 16
- ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมการบริโภคเพื่อป้องกันภาวะขาดไอโอดีนในสตรีตั้งครรภ์ 29
- ประสิทธิภาพของโปรแกรมการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ที่เสี่ยงต่อโรคไตเรื้อรัง 41
- ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 55
- ความเชื่อด้านสุขภาพของผู้ดูแลเด็กต่อพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อในศูนย์เด็กเล็ก : กรณีศึกษาศูนย์เด็กเล็กจังหวัดพะเยา 68
- ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ตำบลโพธิ์แทน อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก 80
- ปัจจัยทำนายความตั้งใจการใช้กัญชาในกระบวนการรักษาความเจ็บป่วยของนิสิต สาขาวิชาอนามัยชุมชน 91
- ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุการฉีกขาด 105
- ปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้าของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย 116
- การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง 125
- การศึกษาทักษะชีวิตของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ 139
- การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบสถานการณ์จำลอง 149

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

ชานี กล่อมใจ นันทิกา อนันต์ชัยพัธนา ทักษิภา ชัชรรัตน์

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา

Received : March 23, 2020

Revised : April 20, 2020

Accepted : April 24, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการการดูแลของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง 2) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และ 3) เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนประกอบด้วย **ขั้นตอนที่ 1** ศึกษาความต้องการการดูแลของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่ได้รับการประเมินจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านต๋อม จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสอบถามผลกระทบจากภาวะพึ่งพิงของผู้สูงอายุจำนวน 39 ข้อ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาด้วยผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่า IOC 0.67-1 และค่า Cronbach ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ . 0.84 **ขั้นตอนที่ 2** การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพด้วยการเตรียมอาจารย์ในการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) การประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างสาขาวิชาชีพ และการจัดเตรียมชุมชนสำหรับเป็นพื้นที่ในการลงฝึกปฏิบัติ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) **ขั้นตอนที่ 3** การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยพะเยา ชั้นปีที่ 4 จำนวนสาขาละ 15 คนรวมทั้งสิ้น 45 คน เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสำรวจสมรรถนะในการทำงานร่วมกันแบบสหสาขาวิชาชีพและแบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาด้วยผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่า IOC 0.67-1 และค่า Cronbach ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.87 และ 0.92 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Dependent t-test1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะพึ่งพิงทำให้มีผลกระทบต่อผู้สูงอายุในทุกด้านทั้งด้านสุขภาพ ครอบครัว ชุมชนและสถานบริการสุขภาพ ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) พบว่า มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก และสามารถส่งเสริมสมรรถนะในการทำงานร่วมกันแบบสหสาขาวิชาชีพและทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาพยาบาลและนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยพะเยา หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพสนับสนุนให้เห็นว่านิสิตและนักศึกษาได้พัฒนาสมรรถนะอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังได้นวัตกรรมในการช่วยแก้ไขปัญหาอย่างง่ายให้กับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจบทบาทของสาขาวิชาชีพอื่นในการดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชนมากขึ้น

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบสหสาขาอาชีพ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

The development of learning activities of Trans-Professional Education (TPE) for caring of depending elderly people

Thanee Glomjai, Nantika Ananchaipattana, Taksika Chachvarat
Boromarajonnani College of Nursing, Phayao

Abstract

This research and developmental study aimed to 1) explore needs of caring of dependent older people, 2) develop learning activities of Trans-Professional Education (TPE) for dependent older people care, and 3) evaluate Trans-Professional Education (TPE). The research methodology was consisted of three steps. First step was the study of the situation of 66 dependent elderly people who were evaluated from Baan Tom Health Promotion Hospital. Research tool of this step was the questionnaire about the consequences of depending status, and reliability with Cronbach co-efficiency was 0.84. The second was the developing of the learning activity with Trans – Professional Education (TPE). For this stage, researcher started from arranging the meeting of inter professions; nurses, lawyers and engineers, then preparing the community for practicum, and developing the learning activity with TPE. The final step was the investigation of the results of learning activity with TPE nursing students from Boromarajchonnani College of Nursing, Phayao, engineering students and law students from University of Phayao. The total number of students was 45 students. The questionnaire was used for data collection with 2 parts; 1) the competency of learning with TPE, and 2) Team building skills. Content validity was validated by the expert with IOC (0.67 - 1) and reliabilities with Cronbach co-efficiency were 0.87 and 0.92. Data analysis was using frequency, percentage, mean, standard deviation, and dependent T-test. The depending condition had affected to older people about health problem, family situation, community activities, and health care providing. For learning activity with TPE, the information indicated that the process is suitable and relevant to all components with high level. Moreover, TPE can encourage students to improve their competencies of working with inter-professions. Students also presented the different of mean score of their team building skills with TPE which was greater than before using TPE with obviously significant statistic ($P < .01$). Furthermore, the qualitative approach data also supported that students dramatically improved their competencies and achieved their goals of learning with inter-professional students. Moreover, the TPE encouraged students created the innovation for dependent older people, and let the students to understand the identity and roles of other disciplines to promote older people's health.

Keyword : learning activities, Trans-professional Education (TPE), depending elderly people

บทนำ

ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เป็นผู้สูงอายุที่ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างเป็นอิสระและต้องการความช่วยเหลือหรือการเฝ้าระวังจากบุคคลอื่น (วียะดา รัตนสุวรรณ, 2561) และภาวะพึ่งพิงทำให้มีผลกระทบต่อผู้สูงอายุในทุกด้าน ทั้งด้านสุขภาพ ครอบคลุมชุมชน และสถานบริการสุขภาพ (ธานี กล่อมใจ ทักษิภา ชัชรรัตน์ สิริสุตา เตชะวิเศษ, 2562) การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุจำเป็นต้องได้รับบริการด้านสุขภาพจากกลุ่มสาขาวิชาชีพต่างๆ เพื่อการบูรณาการอย่างครบวงจร ดังนั้นการเตรียมกำลังคนด้านสุขภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง (อติญาณ์ ศรเกษตริน อัจฉราวดี ศรียะศักดิ์ วารุณีเกตุอินทร์ดา ราวรรรณ รองเมือง, 2562) การเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในปีพ.ศ.2553 องค์การอนามัยโลกได้มีข้อเสนอมติ WHA66.23 (Gilbert, Yan, Hoffman, 2010) เพื่อให้ประเทศสมาชิกทำการประเมินบทบาทสถานการณ์การจัดการศึกษากำลังคนด้านสุขภาพ รวมทั้งการขับเคลื่อนเพื่อปฏิรูปการศึกษา กำลังคนด้านสุขภาพครั้งใหญ่ทั่วโลก ที่จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อการกระจายความก้าวหน้าด้านสุขภาพอย่างเสมอภาค

แนวคิดในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายไปที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะและสามารถใช้ความรู้ในสาระหลักไปบูรณาการกับทักษะ 3 ทักษะเพื่อการดำรงชีวิต คือทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมได้แก่การคิดสร้างสรรค์การแก้ไขปัญหาการสื่อสารการร่วมงานกับคนอื่นทักษะสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีและทักษะชีวิตและอาชีพได้แก่การปรับตัวทักษะทางสังคมการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (วิจารณ์พานิช, 2555) ดังนั้นการจัดการศึกษาแบบสหวิชาชีพ (Interprofessional Education) จึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการขับเคลื่อน

การปฏิรูประบบการศึกษาของบุคลากรด้านสุขภาพ และมีหลักฐานเชิงประจักษ์พบว่า การเรียนร่วมวิชาชีพทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาด้านสุขภาพทั้งในเรื่องทักษะเชิงวิชาชีพและทักษะเชิงสังคม (Brashers, Erickson, Blackhall, Owen, Thomas, & Conaway, 2016) นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดการศึกษาแบบสหวิชาชีพ ยังสามารถส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนประกอบด้วย 5 คือ สมรรถนะ 1: จริยธรรมและค่านิยมร่วมกัน สมรรถนะ 2: บทบาทและความรับผิดชอบสมรรถนะ 3: การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ สมรรถนะ 4: การเรียนรู้และสะท้อนย้อนคิด สมรรถนะ 5: การสื่อสาร(วนิษาชื่นทองแก้ว, 2561)

แต่การเรียนรู้ของบุคลากรทางด้านสุขภาพในสาขาใดสาขาหนึ่งอาจไม่เพียงพอต่อการพัฒนาและปรับกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาเนื่องจากในสภาพการณ์ทำงานที่เป็นจริงภายหลังสำเร็จการศึกษา บุคลากรด้านสุขภาพจำเป็นต้องปฏิบัติงานร่วมกับสหสาขาวิชาชีพอื่นๆโดยมีเป้าหมายการทำงานร่วมกันคือการดูแลสุขภาพของประชาชนและยังมีข้อจำกัดเรื่องความสามารถและมุมมองที่หลากหลายในเชิงเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ โดยเฉพาะเรื่องของการพัฒนาเครื่องมือเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมต่างๆ(กมลทิพย์ตั้งหลักมั่นคง อัจฉราคามะ ทิตย์ นพรัตน์ธรรมวงษา และอัจฉราอาสน์ปาสา ,2562) Trans-professional education (TPE) จึงถูกกำหนดให้เป็น IPE กับผู้ที่ไม่อยู่ในสาขาวิชาชีพ สาธารณสุข เป็นส่วนขยายที่สำคัญของ (IPE) โดยที่ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ผ่านขั้นตอนการฝึกปฏิบัติขั้นพื้นฐานและวิชาชีพขั้นสูงก่อนที่จะบรรลุการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานร่วมกันระหว่างสาขาอาชีพยังสามารถใช้องค์ความรู้ของแต่ละศาสตร์มาใช้ในการทำงานอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวมมากยิ่งขึ้นทั้งนี้การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสาขาอาชีพที่แตกต่างกันจะเป็นการทำลาย

กำแพงของ professionalism และทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและมีคุณค่าทางสังคมที่แท้จริง (Frenk, Chen, Bhutta, Cohen, Crisp, Evans, et al. 2010)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา มีความมุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพสามารถให้การดูแลสุขภาพของประชาชนได้อย่างเหมาะสมและหลากหลาย แต่ในทางดำเนินการวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนแบบเชิงเดี่ยว คือจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพียงหลักสูตรเดียว ทำให้ยังขาดโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ และวิชาชีพอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงจะส่งเสริมสมรรถนะของการเรียนแบบสหสาขาวิชาชีพของผู้เรียนการทำงานเป็นทีมและการสร้างนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ทั้งนี้ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาวะการทางด้านสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการดูแลของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง
2. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง
3. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการการดูแลของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

การศึกษาสภาพการณ์การของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยวิจัยเชิงสำรวจมีการดำเนินการดังนี้

ประชากร คือ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านต้อม มีการรับรู้ปกติ และสามารถสื่อสารภาษาไทยหรือภาษาถิ่นได้อย่างเข้าใจ และมีความยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย มีจำนวนทั้งสิ้น 66 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป มีข้อความทั้งหมด 9 ข้อ ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษาการทำงาน/อาชีพ รายได้ต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ โรคประจำตัวและผู้ดูแลหลัก 2) ด้านผลกระทบของภาวะสุขภาพ จำนวน 10 ข้อ 3) ความต้องการด้านครอบครัว จำนวน 11 ข้อ 4) ความต้องการด้านสังคม จำนวน 8 ข้อ และ 5) ความต้องการด้านสถานบริการสุขภาพจำนวน 10ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ (Rating scale) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ และนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุง

แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้สูงอายุที่ ต.แม่ใจ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน พบว่า ทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ได้ ค่าความเที่ยงของตอนที่ 2-5 เท่ากับ .73, 0.84, 0.75, และ 0.90 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ประกอบด้วย

2.1 การเตรียมอาจารย์ในการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE) จัดการประชุมวางแผนร่วมกันภายในวิทยาลัย ระหว่างผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา หัวหน้างานบริการวิชาการ อาจารย์ที่รับผิดชอบรายวิชาการสอนและการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ แนวคิดและหลักการพยาบาล และวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน 1 เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ

2.2 จัดการประชุมวางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา กับอาจารย์ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพพร้อมกัน

2.3. การจัดเตรียมชุมชนสำหรับเป็นพื้นที่ในการลงฝึกปฏิบัติโดยการประชุมสร้างความร่วมมือและแผนการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงร่วมกันกับชุมชน ประกอบด้วยผู้บริหาร และอาจารย์ที่เกี่ยวข้องของวิทยาลัย ดำเนินการประชุมร่วมกับผู้นำชุมชน จำนวน 10คน อาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 10คน เจ้าหน้าที่ รพ.สต.บ้านต่อม 3คนและเจ้าหน้าที่เทศบาล ต.บ้านต่อม 3คน เพื่อเตรียมพื้นที่ในการลงภาคปฏิบัติของนิสิตและนักศึกษา

2.4 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE)

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากขั้นต้น มากำหนดการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE)โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) 2) ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์จากการจัดการเรียนการสอนแบบ (TPE) 4) ศึกษาเอกสารแนวคิดที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และ 5) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประสานงานกับชุมชนศึกษาชุมชนเตรียมชุมชนและประชุมร่วมกับชุมชนมาพัฒนาองค์ประกอบของร่างการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ ให้มีความสมบูรณ์มีสาระรายละเอียดครบถ้วน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

3.1. การตรวจสอบความสมเหตุสมผลของกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมเหตุสมผลของกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยนำร่างกระบวนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 7ท่าน ตรวจสอบความสมเหตุสมผลและความเหมาะสมใน

ด้านขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้และความเหมาะสมของสำนวนข้อความโดยแบบประเมินและแบบข้อเสนอแนะปลายเปิด

3.2 ผู้วิจัยนำร่างการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ ตามที่ได้ออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เชื่อมโยงกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชนโดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยพะเยาชั้นปีที่ 2-4 จำนวนสาขาละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

1) แบบประเมินผลของการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) สำหรับนักศึกษาประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป 4 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสำรวจสมรรถนะในการทำงานร่วมกันแบบสหสาขาวิชาชีพ (The Interprofessional Collaborative Competency Attainment Survey (ICCAS)) (Schmitz et al., 2017) จำนวน 20 ข้อ แบบสอบถามเป็นลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) และส่วนที่ 3 แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม แบบสอบถามเป็นลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ (Rating scale) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน พบว่า มีความเที่ยงโดยวัดความคงที่ด้วยวิธีการทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87, และ 0.92 ตามลำดับ

2) การเขียนสะท้อนคิด เกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE)

3) ผลงานหรือนวัตกรรมที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE)

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างการวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา เลขที่ 12/62 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2562

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ Dependent T-test และข้อมูลจากการสะท้อนคิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

ผลการวิเคราะห์ศึกษาสภาพการณ์การของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง พบว่า ผู้สูงอายุติดบ้านมีอายุอยู่ในช่วง 81-90 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.21 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98.5 มีสถานภาพสมรสมากที่สุด ร้อยละ 45 ไม่ได้รับการศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดร้อยละ 59.1 และไม่ได้ทำงานมากที่สุดร้อยละ 98.5แหล่งที่มาของเงินรายได้ส่วนใหญ่ได้จาก บุตร/หลาน ร้อยละ 63.6 ส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวเป็นโรคความดันโลหิตสูงมากที่สุด ร้อยละ 34.68 อาศัยอยู่กับบุตร ร้อยละ 45.5 มีบุตรเป็นผู้ดูแล ร้อยละ 60.6

ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุติดบ้านพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ไม่สามารถควบคุมจัดการชีวิตตนเองได้ตั้งแต่เกิดสภาวะการเจ็บป่วย ($\bar{X} = 2.82$, $SD = 0.991$) และการเจ็บป่วยมีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 2.35$, $SD = 0.967$) ส่วนความต้องการด้านครอบครัว พบว่า ข้อที่ได้รับการตอบสนองน้อย คือ บุคคลในครอบครัวค้นหาความรู้เกี่ยวกับสุขภาพจากสื่อต่างๆ เช่น นิตยสาร โทรทัศน์ มาบอก ($\bar{X} = 1.48$, $SD = 0.899$) และบุคคลในครอบครัวได้ให้คำแนะนำเมื่อเจ็บป่วย ($\bar{X} = 1.76$, $SD = 0.929$) ด้านชุมชน พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้ชุมชนได้มีการจัดตั้งกองทุนเงินทดแทนขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือทางด้านนการรักษารักษาพยาบาล ($\bar{X} = 1.33$, $SD = 1.043$) และมีความสะดวกในการติดต่อ/คบหาเพื่อน ($\bar{X} = 1.38$, $SD = 1.034$) สำหรับความต้องการของผู้สูงอายุด้านสถานบริการสุขภาพพบว่า ผู้สูงอายุต้องการได้รับสิ่งของหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกายจากหน่วยงานของรัฐ เช่น เทศบาล สถานีอนามัย ($\bar{X} = 1.59$, $SD = 1.081$) และสถานบริการสุขภาพมีการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ($\bar{X} = 1.70$, $SD = 0.944$)

2. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ประกอบด้วย

2.1 ผลการเตรียมอาจารย์ในการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE)ประกอบด้วย ความหมายของ IPE และ TPE สมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับผู้เรียน บทบาทของอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้แบบสหสาขา

วิชาชีพ และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบสหสาขาวิชาชีพ

2.2 ผลจัดการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างสาขาวิชาชีพ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา กับอาจารย์ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า สำหรับนักศึกษาและนิสิตที่เข้าร่วมควรจะเป็นชั้นปีที่ 4 ของทุกสาขาวิชา เพราะนักศึกษาแต่ละสาขาวิชา จะมีองค์ความรู้ที่จะสามารถมาแลกเปลี่ยนและใช้ความรู้ในการดูแลและแก้ปัญหาของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้

2.3 ผลการจัดเตรียมชุมชนสำหรับเป็นพื้นที่ในการลงฝึกปฏิบัติปรากฏว่า จากการประชุมชี้แจงและวางแผนการทำงานร่วมกับชุมชน ได้มีการกำหนดชุมชนเป้าหมาย 1 พื้นที่ และได้มีความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชนที่เป็นจิตอาสา ในการนำนักศึกษาและนิสิตลงฝึกภาคปฏิบัติการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงโดยพบว่ามีจิตอาสาที่เข้ามาร่วมดำเนินการเพื่อเกิดประโยชน์ร่วมกันมีความคิดเห็นว่ามีกิจกรรมดีๆ ที่ตนเองได้ทำประโยชน์ได้ และเป็นการช่วยเหลือช่วยคนอื่นก็เป็นความสุขใจ

2.4. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE)มีรายละเอียดของกิจกรรมดังนี้

2.4.1 กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร จัดขึ้นในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ โดยกำหนดกิจกรรมเป็นเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 6 ชม.รวมเป็น 6 วัน

2.4.2 กิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วย กิจกรรมหลัก 2 กิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาและนิสิตกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และการละลายพฤติกรรม
2) ชี้แจงการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) แก่นักศึกษาและนิสิตกลุ่มตัวอย่าง 3) แนวคิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริการโดยใช้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ในกิจกรรมการเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง โดยการนำเสนอข้อมูลความต้องการของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เพื่อให้นักศึกษาแต่ละวิชาชีพ ประเมินปัญหาของผู้สูงอายุร่วมกันและกำหนดปัญหาที่สำคัญ เพื่อเตรียมแนวทางการดูแลและแก้ไขปัญหาสำหรับผู้สูงอายุเมื่อลงสู่ภาคปฏิบัติ 4) กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาเรียนรู้ในชุมชน ด้วยการบรรยายนำเสนอข้อมูลทั่วไปของชุมชน

2) กิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน ได้กำหนดให้นักศึกษาและนิสิตแต่ละสาขาๆ ละ 3 คน ในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง รวมนักศึกษาทุกกลุ่มละ 9 คน เพื่อร่วมกันและกำหนดปัญหาที่สำคัญ เพื่อเตรียมแนวทางการดูแลและแก้ไขปัญหาโดยพิจารณาจากศักยภาพของชุมชน แหล่งทรัพยากรในชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและเกิดผลงานหรือนวัตกรรม ในการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

2.4.3 การประเมินผลผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมขณะทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาและนิสิต ผลการเรียนรู้และนวัตกรรมที่เกิดขึ้นในการแก้ปัญหา การสะท้อนความคิดในเรื่องที่ได้กระทำและการสะท้อนการกระทำของนักศึกษาและนิสิต การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อน และกับอาจารย์สรูปอ้างอิง

3. ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

3.1 ผลการตรวจสอบการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน พบว่า มีความ

เป็นไปได้ในระดับ มาก โดยมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพมีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้แบบสหวิชาชีพซึ่งทุกการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริง ร่วมกับการสะท้อนคิดและน่าจะส่งเสริมให้นิสิตและนักศึกษามีการพัฒนาแนวคิดร่วมกันระหว่างสาขาวิชาชีพ เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ(TPE) ปรากฏว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะในการทำงานร่วมกันแบบสหสาขาวิชาชีพ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ พบว่า นิสิตและนักศึกษามีสมรรถนะหลังการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการเรียนรู้เท่ากับ เท่ากับ 69.71 ± 5.96 และค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการเรียนรู้เท่ากับ 89.78 ± 4.81 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลของสมรรถนะในการทำงานร่วมกันแบบสหสาขาวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (n = 45)

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p
ก่อนทดลอง	69.71	5.96	44	-55.938**	.000
หลังทดลอง	89.78	4.81			

*p < 0.01

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลการประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีทักษะการทำงานเป็นทีมหลังการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขา

วิชาชีพ เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนสอนเท่ากับ 34.52 ± 3.02 และค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังสอนเท่ากับ 44.63 ± 2.37 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลการประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (n = 45)

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p
ก่อนทดลอง	34.52	3.02	44	-17.231**	.000
หลังทดลอง	44.63	2.37			

*p < 0.01

ผลการสะท้อนคิด โดยแบ่งตามสมรรถนะในการทำงานร่วมกันแบบสหสาขาวิชาชีพ ปรากฏว่า ด้าน **Communication** นักศึกษาได้สะท้อนว่า “ ได้เรียนรู้การปรับใช้ทักษะการสื่อสารจากการเรียนในห้องเรียนสู่ชุมชน” และ “สามารถนำทักษะการสร้างสัมพันธภาพไปใช้ในชีวิตประจำวันได้” **Collaboration** นักศึกษาได้สะท้อนว่า “ได้เรียนรู้การสร้างสัมพันธภาพร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ” และ”ได้แลกเปลี่ยนความรู้ของแต่ละสหสาขาวิชาชีพ เช่น คณะนิติศาสตร์ด้านกฎหมายที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คณะวิศวกรรมศาสตร์การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าในครัวเรือนยังงั้นให้มีความสุข และพยาบาลเป็นการให้คำแนะนำในด้าน การดูแลสุขภาพ”

Roles and responsibilities นักศึกษาได้สะท้อนว่า “ได้เรียนรู้ขอบเขตและหน้าที่ในแต่ละวิชาชีพ” “นำความเคารพต่อสหสาขาวิชาชีพมาใช้ในการทำงาน” “เรียนรู้การเข้าสังคมแม้ภาระหน้าที่จะต่างกัน”และ”ได้เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพตนเอง” **Patient-centered care** นักศึกษาได้สะท้อนว่า “รู้สึกว่าคุณบ้านให้ความร่วมมืออย่างดี” “รู้สึกมีความสุขที่ได้พบปะพูดคุยกับคุณตาคุณยายไปทำกิจกรรมกับคุณตาคุณยาย” และ”รู้สึกภูมิใจที่ได้นำความรู้ในวิชาชีพไปใช้ในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ เช่น การดูแลสุขภาพของตนเอง กฎหมายในชีวิตประจำวันความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า แก๊ส” **Conflict**

management, team functioning นักศึกษาได้สะท้อนว่า “รู้สึกได้พัฒนาตัวเองในการร่วมงานกับเพื่อนจากหลายหลายคณะ” “ได้เรียนรู้การวางแผนการช่วยในการทำงานได้ดีขึ้น” “ได้เรียนรู้การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีและอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์” และ “ได้เรียนรู้ที่จะทำงานเป็นทีมมากขึ้น”

ผลการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิง พบว่า ผู้สูงอายุรายที่ 1 และรายที่ 2 มีปัญหาเรื่องการจัดการในการรับประทานอาหาร และผู้สูงอายุนอนรับประทาน อาหารซึ่งอาจมีการสำลักเข้าปอด แนวทางการดูแล และแนะนำการจัดทำนอนศีรษะสูงขณะรับประทาน และหลังรับประทานอาหารประมาณ 30 นาที เพื่อป้องกันการสำลัก และพัฒนานวัตกรรม “เบาะเอน ทานข้าว” โดยนำเบาะเอนที่พับได้มาเอาขาออก และสอดไว้ใต้เบาะนอนของผู้รับบริการ ผู้สูงอายุรายที่ 3 และรายที่ 4 มีข้อติดที่แขนและ ขาทั้งสองข้าง แนวทางการดูแล และแนะนำบริหารแขนและนิ้วมือ พัฒนานวัตกรรม “รอกบริหารกล้ามเนื้อแขนและขา” มาใช้ในการบริหารแขน และขาที่เคลื่อนไหวไม่ได้ได้ด้วยตนเอง และช่วยเสริมสร้างกล้ามเนื้อแขนและขาให้แข็งแรง ผู้สูงอายุรายที่ 5 มีปัญหาเรื่อง เดินไม่ได้ นั่งในรถเข็น แขน ขา ไม่ค่อยมีแรง และเริ่มมีอ่อนแรง แนวทางการดูแล แนะนำการบริหารร่างกาย ได้แก่ คอ แขน มือ นิ้วมือ ขา เข่า ข้อเท้า และนิ้วเท้า พัฒนานวัตกรรม “ยางยืด บริหารร่างกาย เพื่อช่วยให้บริเวณข้อที่บริหารได้มีการเคลื่อนไหวมากขึ้น ป้องกันการข้อติด และยังช่วยให้กล้ามเนื้อที่ใช้ในการบริหารมีความแข็งแรงมากขึ้น ส่วนความรู้ด้านกฎหมาย นิตินิติศาสตร์ได้ให้ความกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันอย่างง่าย เช่น การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กฎหมายการจัดการทรัพย์สิน และกฎหมายการกู้เงิน เป็นต้น

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ปรากฏว่า

ผลการวิเคราะห์สภาพการณ์การของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงพบว่า ผลกระทบที่เกิดจากภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุติดบ้าน พบว่า ตั้งแต่เกิดสภาวะการเจ็บป่วย ผู้สูงอายุไม่สามารถควบคุมจัดการชีวิตตนเองได้ และการเจ็บป่วยมีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรังและต้องรักษาโรคที่ตนเองเป็นอยู่อย่างต่อเนื่องจึงส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและความสามารถในการช่วยเหลือตนเองซึ่งการที่ต้องเผชิญกับภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังที่ยาวนาน ผลกระทบที่เกิดขึ้นคือความสามารถในการจัดการและดูแลตนเองลดลง (Childs, 2007) และสอดคล้องกับการศึกษา คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรังในอำเภอสีชมพูจังหวัดขอนแก่น (อภิเชษฐ์ จำเนียรสุข พิษสุดา เดชบุญ กฤติเดช มิ่งไม้ ศศิวิมล โพธิ์ภักตร์ สานุรักษ์ โพธิ์หา และ สุชานรี พานิชเจริญ, 2560) ที่พบว่าผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรังส่วนใหญ่ มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านร่างกายในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ด้านครอบครัว พบว่า ข้อที่ เป็นความต้องการของผู้สูงอายุจากครอบครัว คือ การได้รับการดูแลเมื่อเจ็บป่วย และ สิ่งของภายในบ้านมีการจัดวางอย่างเป็นระเบียบ สะดวกต่อการใช้งาน อาจเป็นเพราะว่า ความเสื่อมของร่างกายและการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังทำให้ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุลดลง ดังนั้นผู้สูงอายุจึงต้องการให้สมาชิกในครอบครัวใส่ใจและการดูแลเมื่ออยู่ในภาวะเจ็บป่วย และจัดวางสิ่งของที่จำเป็นให้สะดวกต่อผู้สูงอายุในการหยิบใช้สอย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา การดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าของผู้สูงอายุ (ปณิธร ชัชวรัตน์ และสมานจิต ภิรมย์ริน, 2558) ที่พบว่า เมื่อผู้สูงอายุรู้สึกไม่สบายจะต้องการความช่วยเหลือจากคนในครอบครัวหรือคนใกล้ชิด นอกจากนี้การศึกษาเรื่อง พัฒนารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ในชนบท โดยใช้ครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (สิงหา จันทริยวงษ์, 2551) ยังพบว่า ผู้สูงอายุมีโอกาสได้รับ พืชภัยจากสิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อม หาก สิ่งแวดล้อมยังไม่ได้มีการจัดวางอย่างเหมาะสมและ อำนวยความสะดวกในการใช้

ด้านสังคม พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้ชุมชนได้ มีการจัดตั้งกองทุนเงินทดแทนขึ้นเพื่อให้ ความช่วยเหลือทางด้าน การรักษาพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชนบท โดยใช้ครอบครัวเป็น ศูนย์กลาง (สิงหา จันทริยวงษ์, 2551) ที่พบว่า แม้ว่า ผู้สูงอายุจะได้รับการช่วยเหลือ ในรูปแบบที่หลากหลาย และสวัสดิการจากภาครัฐและเอกชน แต่สวัสดิการ ดังกล่าวมีจำนวนจำกัด และยังไม่ครอบคลุมผู้สูงอายุที่ อาศัยอยู่ในชนบท และ ผู้สูงอายุต้องการที่จะมีความ สะดวกในการติดต่อ/ค้นหาเพื่อนสอดคล้องกับ การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดูแลตนเองของ ผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาตำบลม่วงคำอำเภอบางขันจังหวัด เชียงรายงาน (ดวงจิตต์ นະนักรัตน์, 2550) พบว่า การ เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมีความสัมพันธ์ต่อการดูแล ตนเองของผู้สูงอายุเป็นการเสริมสร้าง และรักษาสมดุล ทางจิตใจ ช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกถึงการยอมรับจากสังคม มีความเชื่อมั่นและรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ด้านสถานบริการสุขภาพ พบว่า ผู้สูงอายุ ต้องการได้รับสิ่งของหรือสิ่งอำนวยความสะดวกจาก หน่วยงานของรัฐ เช่น เทศบาล สถานีอนามัย และ สถานบริการสุขภาพมีการจัดอบรมและให้ความรู้ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับการศึกษาการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่ อาศัยเพียงลำพังในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (สุริยาภรณ์ อินทรภิมย์, 2549) ที่พบว่า การขาดแคลนทรัพยากร เกื้อหนุนส่งผลให้ผู้สูงอายุไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมการ ดูแลตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการศึกษาของ

นันทนา อยู่สบาย (2557) ที่พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้ สถานบริการของรัฐและเอกชนมีการจัดบริการให้ ค่าปรึกษาทั่วไปแก่ผู้สูงอายุ

2. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสห สาขาวิชาชีพ (TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะ ฟังฟัง ประกอบด้วย

ผลการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) ประกอบด้วย 1) การ เตรียมอาจารย์ในการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขา วิชาชีพ (TPE) 2) การประชุมวางแผนร่วมกันระหว่าง สาขาวิชาชีพ 3) การจัดเตรียมชุมชนสำหรับเป็นพื้นที่ ในการลงฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับ การพัฒนาระบบ บริการสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น (วิราพรณ วิโรจน์รัตน์ ขวัญใจ อำนาจสัจย์ชื่อ ร.อ.หญิง ศิริพันธ์ สาสัจย์ พรทิพย์ มาลาธรรม และ จินณฉิธา ณรงค์ศักดิ์, 2557) ที่พบว่า การขับเคลื่อน รูปแบบบริการสุขภาพมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น ต้องมี เจ้าภาพในชุมชน และการที่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับการฝึก ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะฟังฟัง จะทำให้ผู้สูงอายุที่มี ภาวะฟังฟังได้รับการดูแลและช่วยเหลืออย่างมี ประสิทธิภาพ ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขา วิชาชีพซึ่งเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร จัดขึ้นในวันหยุด เสาร์อาทิตย์ โดยกำหนดกิจกรรมเป็นเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 6 ชม. รวมเป็น 6 วัน ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน กิจกรรม การเรียนรู้ในชุมชน และการประเมินผลสอดคล้องกับ การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบสหวิชาชีพในการ ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน (อติญาณ์ ศรเกษตริณ อัจฉรวาดี ศรียะศักดิ์ วารุณี เกตุอินทร์และดาราวรรณ รองเมือง, 2562) ที่พบว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบ สหวิชาชีพ สามารถทำให้นักศึกษาเรียนรู้การงานเป็น ทีมการประสานงานและการปฏิบัติงานร่วมกับการ ประสานงานและความร่วมมือการสร้างแรงจูงใจเพื่อ

ประโยชน์ในการทำงานร่วมกันเพื่อไปสู่ความสำเร็จของกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน โดยทุกการเรียนรู้จะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริงร่วมกับการสะท้อนคิดและต้องส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนานวัตกรรมร่วมกันระหว่างสาขาวิชาชีพ

3. ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง พบว่า มีความเป็นไปได้ในระดับมาก และการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพมีความเหมาะสมมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้แบบสหวิชาชีพโดยผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของสมรรถนะในการทำงานร่วมกันแบบสหสาขาวิชาชีพ และทักษะการทำงานเป็นทีม หลังการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ เพิ่มมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพก็สนับสนุนให้เห็นว่านิสิตและนักศึกษาได้พัฒนาสมรรถนะอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังได้นวัตกรรมในการช่วยแก้ไขปัญหาอย่างง่ายให้กับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพสนับสนุนให้นิสิตและนักศึกษาได้เรียนรู้วิเคราะห์และวางแผนการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริงร่วมกัน จึงสามารถทำให้เกิดสมรรถนะและความสามารถในการทำงานเป็นทีมเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนวิชานวัตกรรมทางการพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบสหสาขาอาชีพต่อความพร้อมต่อการเรียนรู้แบบสหสาขาอาชีพและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (กมลทิพย์ ตั้งหลักมั่นคง อัจฉรา คามะทิตย์ นพรัตน์ ธรรมวงษา และอัจฉรา อาสน์ปาสา, 2562) ที่พบว่า ภายหลังเข้าร่วมโครงการกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความพร้อมต่อการเรียนรู้แบบสหสาขาอาชีพสูงกว่าก่อนเข้า

ร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.01$) และในการเรียนร่วมกับนักศึกษา คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์สามารถผลิตผลงานนวัตกรรมแบบบูรณาการได้ทั้งหมด 24 ชิ้นและผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพสอดคล้องกับเชิงปริมาณพบว่านักศึกษามีการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีมการเคารพในบทบาทซึ่งกันและกันการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การมีสัมพันธภาพที่ดีและการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ และการศึกษาผลการจัดการศึกษาแบบสหสาขาวิชาชีพต่อการรับรู้และเข้าใจบทบาทตามสาขาวิชาชีพและความสามารถในการทำงานเป็นทีม (ธวัชชัย ยืนยาว จุฬารัตน์ หัวหาญ วรรณาด พรหมศวร, 2562) ที่พบว่า การรับรู้และเข้าใจบทบาทตามสาขาวิชาชีพเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบสหวิชาชีพและคะแนนความสามารถในการทำงานเป็นทีมสูงกว่าก่อนเริ่มกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .001$ ซึ่งพบว่า การจัดการศึกษาแบบสหวิชาชีพมีประสิทธิผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มาจากต่างสถาบันมีการรับรู้และเข้าใจบทบาทของสาขาวิชาชีพอื่นในการดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงพบว่าสามารถส่งเสริมสมรรถนะในการทำงานร่วมกันแบบสหสาขาวิชาชีพ และทักษะการทำงานเป็นทีม นักศึกษาพยาบาลและนิสิตสาขาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงสามารถเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนอีกรูปแบบหนึ่ง ที่การเตรียมความพร้อมและพัฒนาความสามารถของนักศึกษาในการทำงานร่วมกันระหว่างสาขาวิชาชีพที่หลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามในการพิจารณาเลือกสาขาวิชาชีพ เป็นสิ่ง

สำคัญสำหรับผู้ที่จะจัดการเรียนการสอนแบบสหสาขาวิชาชีพ (TPE) ซึ่งเป็นส่วนขยายที่สำคัญของ (IPE) ว่าสาขาวิชาชีพใดที่สามารถให้การสนับสนุนการดูแลสุขภาพ การพัฒนาคุณภาพการบริการและผลลัพธ์ทางด้านสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรเพิ่มสาขาวิชาที่มีความเกี่ยวข้องและเพิ่มกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสมาเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดทัศนคติการทำงานร่วมกันในรูปแบบของทีมสหวิชาชีพที่ดีต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กมลทิพย์ ตั้งหลักมั่นคง อัจฉรา คามะทิตย์ นพรัตน์ ธรรมวงษา และอัจฉราอาสน์ปาสา.(2562). ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนวิชานวัตกรรมทางการพยาบาลด้วยการเรียนรู้แบบสหสาขาอาชีพต่อความพร้อมต่อการเรียนรู้แบบสหสาขาอาชีพและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 6(2),126-139

ดวงจิตต์ นะนั้วณ์. (2550). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดูแลตนเองของผู้สูงอายุกรณีศึกษาตำบลม่วงคำอำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย*. ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.

ธวัชชัย ยืนยาว จุฬารัตน์ หัวหาญ วรนาถ พรหมศวร.(2562). ผลการจัดการศึกษาแบบสหสาขาวิชาชีพต่อการรับรู้และเข้าใจบทบาทตามสาขาวิชาชีพและความสามารถในการทำงานเป็นทีม. *วารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา*, 20 (1), 137-147.

ธานี กล่อมใจ ทักษิภา ชัชรรัตน์ สิริสุดาเดชะวิเศษ. (2562). การพัฒนารูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตามแนวคิด University-Community Engagement. *วารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา*, 20 (2), 31-47.

นันทนา อยู่สบาย. (2557). *ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชัยอำเภอบางเสาธงจังหวัดสมุทรปราการ*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไปวิทยาลัยการบริหรรัฐกิจมหาวิทาลัยบูรพา.

ปิ่นณธร ชัชรรัตน์ และสมานจิต ภิรมย์ริน. (2558). การดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าของผู้สูงอายุ. *วารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา*, 16(3), 100-108.

วนิษาชื่นกองแก้ว. (2561). *การศึกษาแบบสหวิชาชีพ Interprofessional Education*. นทนบุรี: มูลนิธิพัฒนาการศึกษาบุคลากรสุขภาพแห่งชาติ (ศสช.)

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

วิราพรรณ วิโรจน์รัตน์ ขวัญใจ อำนาจสัตย์ชื่อ ร.อ.หญิงศิริพันธ์ สาสัตย์ พรทิพย์ มาลาธรรม และจินณัสธา ณรงค์ศักดิ์.(2557). การพัฒนาระบบบริการสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น. *วารสารสภาการพยาบาล*, 29 (3), 104-11

เอกสารอ้างอิง

- วิยะดา รัตนสุวรรณ. (2561). จริยธรรมในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง : มุมมองที่แตกต่าง. *วารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา*, 19 (3), 14-24.
- สิงหา จันทริยวงษ์. (2561). การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชนบทโดยใช้ครอบครัวเป็นศูนย์กลาง. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สุริยาภรณ์ อินทรภิรมย์. (2550). การดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่อาศัยเพียงลำพังในจังหวัดสุราษฎร์ธานี *วารสารศึกษาศาสตร์*, 17 (1), 95- 107.
- อติญาณ์ ศรีเกษตริน อัจฉรวาตี ศรียะศักดิ์ วารุณี เกตุอินทร์ ดาราวรรณ รองเมือง.(2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบสหวิชาชีพในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน.*วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล*, 35 (22),140-152
- อภิเชษฐ์ จำเนียรสุข พิชสุดา เดชบุญ กฤติเดช มิ่งไม้ ศศิวิมล โพธิ์ภักตร์ สานุรักษ์ โพธิ์หาและ สุชานรี พานิชเจริญ.(2560). คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรังในอำเภอสีชมพู.*วารสารราชพฤกษ์*, 15(2),16-26.
- Brashers, V., Erickson, J. M., Blackhall, L., Owen, J. A., Thomas, S. M., & Conaway, M. R. (2016). Measuring the Impact of Clinically Relevant Interprofessional Education on Undergraduate Medical and Nursing Student Competencies: A Longitudinal Mixed Methods Approach. *Journal of Interprofessional Care*, 30(4), 448-457.
- Childs, B. (2007). Complication & Comorbidities: Effects on Diabetes Self Care. *American Journal of Nursing*, 107 (supplement 6), 55-59.
- Gilbert., JH., Yan., J., Hoffman., SJ. (2010). A WHO report: framework for action on Interprofessional education and collaborative practice. *J Allied Health*, 39 (suppl 1), 196-7.
- Frenk, J., Chen, L., Bhutta, Z. A., Cohen, J., Crisp, N., Evans, T., et al. (2010). Health Professionals for a New Century: Transforming Education to Strengthen Health Systems in an Interdependent World. *The Lancet*,376(9756), 1923-1958.
- Schmitz, C. C., Radosevich, D. M., Jardine, P., MacDonald, C. J., Trumppower, D., & Archibald, D. (2017). The interprofessional collaborative competency attainment survey (ICCAS): a replication validation study. *Journal of Interprofessional care*, 31(1), 28-34.

คำแนะนำ

การส่งผลงานวิชาการลงตีพิมพ์

ในวารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา พ.ศ.2563

เพื่อให้การจัดทำวารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีคุณภาพ จึงขอให้งดเลิกคำแนะนำปี 2561 และใช้คำแนะนำนี้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2563 ดังนี้

วารสารจะดำเนินการในลักษณะ E-journal ไม่จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ

ผลงานวิชาการที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ หมายถึง ผลงานที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 คน ในลักษณะ Double blinded ที่มีความเห็นตรงกันว่าเป็นผลงานที่มีคุณภาพสามารถลงตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้

ผลงานวิชาการที่รับตีพิมพ์ หมายถึง บทความวิจัย และบทความปริทรรศน์

คำแนะนำของการเตรียมบทความ

1. ข้อกำหนดการตีพิมพ์ผลงานวิชาการในวารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษามีดังต่อไปนี้

1.1. เป็นผลงานวิชาการทั้งภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษในสาขาการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา

1.2. ผลงานวิชาการต้องไม่เคยลงตีพิมพ์ในหนังสือและวารสารใดมาก่อนยกเว้นเป็นผลงาน

วิชาการที่ได้นำเสนอในการประชุมทางวิชาการที่ไม่มี Proceedings และผู้เขียนจะต้องไม่ส่งบทความเพื่อไปตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่นในเวลาเดียวกัน

1.3. ผลงานวิชาการจะได้รับการพิจารณาถ้อยแถลงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร ไม่น้อยกว่า 2 คน

1.4. กองบรรณาธิการจะแจ้งผลการพิจารณาการลงตีพิมพ์ในวารสารหลังจากผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

1.5. หากผลงานวิชาการใดได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ เจ้าของผลงานวิชาการจะต้องแก้ไขต้นฉบับให้เสร็จและส่งคืนกองบรรณาธิการภายในเวลาที่กำหนดมิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์การตีพิมพ์

1.6. ผลงานวิจัยต้องได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากสถาบันใดสถาบันหนึ่ง (เฉพาะวิจัยในมนุษย์)

2. อัตราค่าบำรุงวารสารฯ / ค่าธรรมเนียมในการนำผลงานวิชาการลงตีพิมพ์ในวารสารฯ อัตราค่าธรรมเนียม 3,000 บาท/ 1 บทความ โดยชำระค่าลงทะเบียนตีพิมพ์บทความ โดยการโอนเงินมาที่บัญชีธนาคารกรุงไทย สาขา พะเยา เลขบัญชี 512-0-69285-0 ชื่อบัญชี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี (งานวารสาร)

3. การเตรียมต้นฉบับบทความวิจัยมีแนวปฏิบัติตามลำดับการเขียน ดังนี้

3.1 ชื่อเรื่อง ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3.2 ชื่อ-สกุลและสถานที่ทำงานของผู้แต่ง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

3.3 บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Abstract) ไม่เกิน 1 หน้า

3.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้ผู้เขียนพิจารณา คำสำคัญทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3-5 คำ

3.5 บทนำเป็นการเขียนความเป็นมาหรือความสำคัญ ควรเขียนสาระหรือข้อมูลสำคัญที่เป็นประเด็นหลักการวิจัยเขียนให้กระชับตรงประเด็นและแสดงถึงความสำคัญหรือปัญหาที่ต้องทำการศึกษา

3.6 วัตถุประสงค์การวิจัย กระชับและชัดเจน

3.7 ระเบียบวิธีการวิจัยเป็นการเขียนอธิบายกระบวนการทำวิจัยตามหลักระเบียบวิธีวิจัยที่มีคุณภาพ โดยมีรายละเอียดพอสังเขปที่แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของกระบวนการ

3.8 ผลการวิจัย เป็นการเขียนผลการวิเคราะห์ข้อมูลหรือข้อค้นพบจากการวิจัยหากจะมีการนำเสนอข้อมูลด้วยตารางควรออกแบบตารางให้เหมาะสมและให้นำเสนอข้อมูลใต้ตารางตามที่จำเป็น การอธิบายข้อมูลควรหลีกเลี่ยงการกล่าวซ้ำกับสิ่งที่แสดงในตาราง

3.9 อภิปรายผลเป็นการแปลความหมายของผลการวิจัยและอธิบายเหตุผลว่าข้อค้นพบหรือสิ่งที่เกิดขึ้นสามารถอธิบายด้วยหลักการหรือทฤษฎีใดบ้าง ผลการวิจัยสอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยของคนอื่นหรือไม่อย่างไรทั้งนี้ในการอภิปรายควรสนับสนุนด้วยข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผลและอธิบาย โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

3.10 ข้อเสนอแนะในการเขียนข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรเขียนข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ หรือสำหรับการทำวิจัยต่อยอดในอนาคตทั้งนี้ข้อเสนอแนะควรสืบเนื่องจากข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ไม่ใช่ข้อเสนอแนะตามหลักการโดยทั่วไป

3.11. กิตติกรรมประกาศ (หากมี)

3.12. เอกสารอ้างอิง

4. การเตรียมต้นฉบับบทความปริทัศน์ (Review Article) มีแนวปฏิบัติตามลำดับการเขียน ดังนี้

4.1 ชื่อเรื่อง ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4.2 ชื่อผู้นิพนธ์ทุกคน และสถานที่ทำงาน โดยใช้ภาษาไทย

4.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นความเรียงย่อหน้าเดียว ประกอบด้วยสาระสังเขปที่สำคัญและครบถ้วน คำสำคัญ (Key words) มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3-5 คำ

4.4 บทนำ เป็นการเขียนความสำคัญ ควรเขียนสาระหรือข้อมูลสำคัญที่เป็นประเด็นหลักของเรื่องที่น่าสนใจ เขียนให้กระชับตรงประเด็นและแสดงถึงความสำคัญว่าทำไมจึงนำเสนอบทความนี้

4.5 สาระปริทัศน์ในประเด็นต่างๆ ที่ตรงกับชื่อเรื่อง โดยประเด็นที่น่าสนใจจะต้องกระชับตรงประเด็น ไม่ซ้ำซ้อน

4.6 วิจารณ์ เป็นการสรุปสาระ และแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนโดยจะอ้างอิงวรรณกรรมต่างๆมาเพิ่มเติมหรือไม่ก็ได้

4.7. กิตติกรรมประกาศ (หากมี)

4.8 เอกสารอ้างอิง

5. การอ้างอิงเอกสาร

การเขียนเอกสารอ้างอิง (References) ทำยบทความสำหรับแนวทางของการเขียนเอกสารอ้างอิง โดยใช้ระบบของ APA ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 (The Publication Manual of the American Psychological Association, 6th edition, published by the American Psychological Association, 2011) มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้แต่งเป็นชาวไทยให้ลงทั้งชื่อและนามสกุลตามลำดับ

ผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศให้ลงนามสกุลตามด้วยเครื่องหมาย และต่อด้วยอักษรย่อของชื่อต้น และชื่อรอง ทั้งนี้รวมถึงผู้แต่งชาวไทยที่เขียนหนังสือเป็น

ภาษาอังกฤษจะลงรายการผู้แต่ง โดยใช้นามสกุลขึ้นต้น เหมือนผู้แต่งชาวต่างประเทศดังตัวอย่าง

5.1 หนังสือ

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ (ครั้งที่พิมพ์ ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป). เมืองที่พิมพ์:สำนักพิมพ์

บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *วิธีการทางสถิติ สำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่4).

กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

Kosslyn, S. M., & Rosenberg, R. S.

(2004). *Psychology: The brain, the person, the world*. (2nd ed.). Essex, England: Pearson Education Limited.

Mussen, P., Rosenzweig, M. R., Aronson, E., Elkind, D., Feshbach, S., Geiwitz, P. J., et al. (1973). *Psychology: An introduction*. Lexington, Mass.: Health.

5.2 วารสาร

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), หน้า.

เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี.

(2545). ดัชนีประสิทธิผล Effectiveness Index:E.I.). *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 8(1), 30-36.

Klimoski, R., & Palmer, S. (1993). The ADA and the hiring process in organizations. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 45(2), 10-36.

5.3 หนังสือรวมเรื่อง (Book Review)

ชื่อผู้นิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ), ชื่อหนังสือ (ครั้งที่พิมพ์ ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป, หน้า). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์

ประสม เนื่องเฉลิม. (2549). วิทยาศาสตร์พื้นฐาน การจัดการเรียนรู้มิติทางวัฒนธรรมท้องถิ่น การบูรณาการ ความรู้พื้นฐานกับกาจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อชุมชน: กรณีศึกษา จากแหล่งเรียนรู้ป่าปูตา. ใน ฉลาด จันทร์สมบัติ (บรรณาธิการ), *ศึกษาศาสตร์วิจัย ประจำปี2548 – 2549* (หน้า 127 – 140). มหาสารคาม:สารคาม-การพิมพ์-สารคามแปเปอร์

Cooper, J., Mirabile, R., & Scher, S. J. (2005). Actions and attitudes: The theory of cognitive dissonance. In T. C. Brock & M. C. Green (Eds.), *Persuasion: Psychological insights and perspectives* (2nd ed., pp. 63-79). Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.

5.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้นิพนธ์. (วันที่ เดือน ปีที่ปรับปรุงล่าสุด). ชื่อเรื่อง. วันที่ทำการสืบค้น, ชื่อฐานข้อมูล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (3 ธันวาคม 2548). *ธนาคารหลักสูตร*. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2550, จาก <http://db.onec.go.th/thaigifted/lessonplan/index.php>

Wollman, N. (1999, November 12). *Influencing attitudes and behaviors for social change*. Retrieved July 6, 2005, from <http://www.radpsynet.org/docs/wollmanattitude.html>

6. โปรดตรวจสอบ ต้นฉบับดูว่า ท่านได้เขียนหัวข้อต่างๆ และให้ข้อมูลครบถ้วน ใช้คำต่างๆ ถูกต้องตามพจนานุกรมไทย และอังกฤษ รวมทั้งคำศัพท์ทางวิชาการ และระบบการอ้างอิง ได้ถูกต้อง

7. ในการนำผลงานของผู้อื่นมาใช้ในบทความ ขอให้ผู้เขียนใช้ข้อมูลจากแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือและ

ทันสมัยไม่เกิน 10 ปีมีการระบุชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ปรากฏอย่างชัดเจนควรอ้างอิงจากแหล่งหรือเอกสารที่เป็นต้นตอของข้อมูลและบทความใดที่มีการตรวจสอบพบว่าเข้าข่าย Plagiarism จะถูกตัดสิทธิ์ในการพิจารณาลงตีพิมพ์

8. การตั้งค่าน้ำกระดาษให้ตั้งค่าขนาดกระดาษ A4 จัดหน้าให้มีช่องว่างด้านบน 1 นิ้ว ด้านล่าง 1 นิ้ว ด้านซ้าย 1.25 นิ้ว ด้านขวา 1 นิ้ว อักษรที่ใช้ในการพิมพ์ให้ใช้ฟอนต์ AngsanaNew ขนาด 16 และ single space และมีเนื้อหารวมบทความย่อและเอกสารอ้างอิงไม่เกิน 15 หน้า

9. การส่งต้นฉบับให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

9.1. ส่งต้นฉบับบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเป็นอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.docx) ไปที่เว็บไซต์ของวารสารที่ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/bcnpj> เพื่อทำการลงทะเบียนสมาชิกวารสารและดำเนินการส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ของ TCI ทั้งนี้ผู้เขียนสามารถศึกษาข้อมูลคำแนะนำเบื้องต้นสำหรับผู้พิมพ์ที่เมนูด้านขวามือของหน้าเว็บไซต์ หรือตามคู่มือแนบท้าย

9.2. เมื่อบทความผ่านประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วจะมีการแจ้งจากกองบรรณาธิการ

วารสารให้ผู้เขียนดำเนินการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

9.3. ชำระเงินค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ในวารสารเมื่อได้รับการแจ้งจากกองบรรณาธิการ

ข้อ 8. วารสารมีกำหนดออกปีละ 3 ฉบับคือ ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม และฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม

ผู้พิมพ์หรือผู้อ่านท่านใดประสงค์จะขอข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกองบรรณาธิการได้ดังนี้

กองบรรณาธิการวารสารการพยาบาล
การสาธารณสุขและการศึกษา
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา
312 หมู่ 11 ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา รหัสไปรษณีย์ 56000
โทรศัพท์ 0-5443-1779 ต่อ 105,114
โทรสาร 0-5443-1889
มือถือ 06-1289-5926
E-mail : journal@bcnpj.ac.th

